

A.

Тыптыр аргазының аайы-биле	Тыптыр чериниң аайы-биле						
Үн органнарының дыңзыгыш кынының аайы-биле	Идепкейлиг үн органнары						
	Дааш болгаш ыттың киржилгези	Эрин-нерниң	Дыл мурну	Дыл мурнуу - ортузу нун	Дыл ортузу	Дыл соо	Дыл дөзү
Дыңзыг	Дүлей	<i>п</i>	<i>т</i>				
	дүлей	<i>ф</i>	<i>с,ц</i>	<i>ш</i>		<i>х</i>	
Кошкак	Ыыткыр	<i>б</i>	<i>д</i>				
	Дүлей	<i>п</i>	<i>т</i>			<i>к</i>	<i>г</i>
	Ыыткыр	<i>в</i>	<i>з</i>	<i>ж</i>			
	дүлей		<i>ч</i>				
Эң кошкак	Аяар	<i>м</i>	<i>н</i>				
					<i>й</i>		
			<i>л</i>				<i>н</i>
			<i>р</i>				

Класста өөреникчилерниң аттары

Эртине, Чайзат, Алиса, Белек, Дарина,
Олчапай, Радж, Диана, Баз-оол, Тайгана,
Пэмаа, Чодураа

Кожуунда суурлар аттары
Ийи-Тал, Хайыракан, Арыг-
Бажы, Чодураа, Торгалыг,
Эйлиг-Хем, Көк-Чыраа,
Арыг-Үзүү, Арыскан, Иштии-
Хем

Ноябрьның чээрби дөрт

Графика, ооң хевирлери. Алфавит. Кадыг (ъ)
болгаш чымчак (ь) демдектерни хереглээри.

Мергежилге 152

- Карандаш
- Балааш
- Шугум
- Ном

Дүрүм

- Графика - чугаа үннерин бижикке илереттинер үжүктөри база бижик демдектерит
- Алфавит – чаңгыс аай чурум ёзугаар бүгү үжүктөрни дес-дараалай чыскааганы.
- Орфография – шын бижилге дүрүмнөри өөрөнир дылдын адыры
- Орфоэпия – шын адалга дүрүмнөри.

Онаалга

- § 22,23
- Мөргөжилгө 155 (Шээжилээр)
- Мөргөжилгө 159 (Чүзү деп айтырыгга өскертүп бижиир: нефть - нефтизи)

А л ф а в и т

А	Б	В	Г	Д	Е	Ё	Ж
а	бэ	вэ	гэ	дэ	е	ё	жэ
З	И	Й	К	Л	М	Н	Ң
зэ	и	й	ка	эль	эм	эн	ң
О	Ө	П	Р	С	Т	У	Ү
о	ө	пэ	эр	эс	тэ	у	ү
Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ъ	Ы
эф	ха	цэ	чэ	ша	ща	чымчак демдек	ы
Ь	Э	Ю	Я				
кадыг демдек	э	ю	я				

Мергежилге 154

- Авырган
- Аңчы
- Балык
- Аптека
- Даш
- Дилгии
- Иви
- Идик
- Итпик
- Керээ
- Кулун
- Метр
- Молдурга
- Ном
- Ода

Сөс-биле ажыл

- Падежтерге өскертир.
- Каѣт, аѣш-чем, букварь, словарь

Домак чогаадыр

- чаъс, пальма, тюлень, браконьер

Ъ,ь демдектерни хереглээри

- Ъ

1) Үлегерлеп алган сөстөргө чамдык ажык эвес үжүктөрниң соонга *я,е,ё,ю* деп үжүктөрниң үннериниң й үннүг кылдыр адаарын айтыр, чижээ: *объём, съезд, адъюдант, субъект*

2) тыва дылга өк-биле адаттынар чамдык ажык үннерни тускайлап демдеглээринге хереглеттинер, чижээ: *аът,эът, оът, каът, чүък, чөъп, дүъш, чаъс, аъш-чем*

- Ь

Чымчак демдекти (ь) бижикке орус дылдан үлегерлеп алган сөстөргө мурнунда турар ажык эвес үннү чыичадыр адаарын айтыр, чижээ: *букварь, лагерь, словарь*

Карточка-биле ажыл

- Дараазында сөстөргө чогуур черлерге Ъ (кадыг демдекти) немеп бижицер:

1. 5-ки ка тка чурттаар. Ка...ттангыны кедер.

А...тты ...ттуг черге о...ткаарар. Э...ттиг чемни чиир. Э...тти садар. О...тту о...ттаар.

2. Ча...ска чагдырар. Ча...стыг хун. Чү...ктүг машинаның чү...гүн дүжүрер. Чө...птүг мүннүн чөвүн ап каар. Дал ду...ште дү...штеки чем чиир. А...штыг-чемниг авазының а...жын-чемин чиир.

Түңнел.

Мен чүнү билип алдым.

Мен чүнү билбейн бардым.

